

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: M. S.
nar. X
bytem X

zastoupen D. S.
opatrovník
bytem tamtéž

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2018/81520-921,
č. j. MPSV-2020/181724-921

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020, sp. zn. SZ/MPSV-2018/81520-921, č. j. MPSV-2020/181724-921 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně ze dne 28. 3. 2018, č. j. 3995/2018/KUR (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byl zamítnuta žádost o změnu výše příspěvku na péči přiznaného ve výši 880 Kč, neboť bylo zjištěno, že podle ustanovení § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný shrnul, že podkladem pro prvostupňové rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Brno-venkov ze dne 2. 3. 2018, podle něhož byl žalobce uznán osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), neboť nebyl schopen zvládat čtyři základní životní potřeby (oblékání a obouvání, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Podkladem tohoto posudku bylo i provedené sociální šetření pracovníkem ÚP ČR, kontaktního pracoviště v Brně ze dne 17. 10. 2017.
3. V odvolacím řízení žalovaný nechal vypracovat posudek Posudkové komise ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně (dále jen „PK MPSV“) ze dne 23. 1. 2019, podle něhož žalobce nezvládal 3 základní životní potřeby – péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost. Podle tohoto posudku PK MPSV žalobce bylo možno klasifikovat v I. stupni závislosti na péči, přičemž ostatní hodnocené základní životní potřeby umožňoval doložený zdravotní stav žalobce přiměřeně zvládat.
4. Na základě prvotního posudku bylo vydáno prvotní napadené rozhodnutí ve věci ze dne 12. 2. 2019, č. j. MPSV- 2019/29153-921, kterým bylo odvolání zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Na základě podnětu k přezkumu prvotního rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí zrušila prvotní rozhodnutí svým rozhodnutím ze dne 3. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/166229-513/3 a vrátila věc k novému projednání.
5. V dalším řízení byl vypracován nový posudek PK MPSV ze dne 20. 8. 2020, v němž PK MPSV dospěla k závěru, že žalobce je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni závislosti (lehká závislost). Žalobce nezvládá 3 základní životní potřeby (péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost).
6. V novém posudku PK MPSV vycházel z toho, že posuzovaný trpí chronickým psychickým onemocněním – schizoafektivní psychózou s postpsychotickým defektem osobnosti. U žalobce není prokázána deteriorace intelektu. V oblasti somatické trpí žalobce zvýšenou hladinou kyseliny močové s nasedajícími dnavými záchvaty. Z psychiatrického vyšetření ze dne 4. 9. 2019 vyplývá, že žalobce měl poslední dnavý záchvat před 3 lety. PK MPSV poznamenal, že žalobce trvale neužíval

medikaci na snížení hladiny kyseliny močové, nýbrž pouze nárazově v době potíží. Po pravidelné medikaci pak došlo již po měsíci (říjen 2019) ke snížení hladiny kyseliny močové v krvi směrem k normě. Nebyla prokázána v oblasti pohybového aparátu funkční porucha horních a dolních končetin a žalobce nemá omezenou funkci rukou. V oblasti duševní je žalobce orientován a schopen adekvátní komunikace. Dále PK MPSV odkazuje na závěry znaleckého posudku pro účely posouzení svéprávnosti žalobce.

7. K jednotlivým základním životním potřebám PK MPSV uvedla, že péče o zdraví není zvládaná kvůli vhodnému dohledu nad psychiatrickou medikací, který má v době dobré remise zdravotního stavu pouze preventivní charakter. Osobní aktivity nejsou zvládané, neboť se žalobci nedaří vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, vyřizování svých záležitostí atd. Potřebuje pomoc při styku se společností a stanovením a dodržení denního programu. Péči o domácnost žalobce rovněž nezvládá. Ostatní základní životní potřeby je žalobce schopen zvládnout v přijatelném standardu. Ke každé z těchto potřeb PK MPSV uvedla podrobnější odůvodnění.
8. K námitkám uvedeným v odvolání PK MPSV uvedla, že žalobce je nyní v době dlouhodobé remise duševního onemocnění, a je tedy schopen zvládnout sebeobsahu (oblékání, obouvání, stravování, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby sám bez pečující osoby). Občasné připomenutí určitého úkonu je zohledněno v přiznané základní životní potřebě osobní aktivity. Jako příklad schopnosti žalobce ve vztahu k těmto základním životním potřebám uvedla PK MPSV jeho návštěvy posilovny.
9. PK MPSV dále uvedla, že v době dnového záchvatu je pečující osobou udávána imobilita s nutností následné péče. V tomto případě se jedná o stav přechodný, tedy trvající pouze v období akutního záchvatu a nelze ho považovat za poruchu dlouhodobou nebo trvalou.
10. PK MPSV dospěla v novém posudku k závěru, že k datu jednání není žalobce schopen zvládat 3 základní životní potřeby a potřebuje každodenní pomoc nebo dohled jiné fyzické osoby. Z těchto důvodů se považuje za osobu závislou na pomoci jiné osoby v I. stupni.
11. Žalovaný dále shrnul obsah písemného vyjádření opatrovníka žalobce k posudku, v němž je rozporováno hodnocení základní životní potřeby sebeobsluhy a oblékání a obouvání. Žalovaný poukázal na vymezení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dále uvedl, že k vyjádření opatrovníka nebyl připojen žádný lékařský nález, na jehož základě by žalovaný mohl požádat o doplnění posudku PK MPSV. Lékařské zprávy, na něž se opatrovník žalobce odvolává, byly PK MPSV předloženy a vycházela z nich. Dále žalobce byl vyšetřen rovněž při jednání PK MPSV. Proto má žalovaný za to, že zdravotní stav žalobce byl dostatečně objektivizován.
12. Dále žalovaný na základě argumentace PK MPSV podrobně zdůvodnil, proč nemohly být uznány jako nezvládané základní potřeba mobilita, stravování, oblékání, komunikace a orientace.

13. Souhrnně žalovaný vyhodnotil posudkový závěr jako úplný a přesvědčivý s tím, že je náležitě odůvodněn. Proto žalovaný rozhodl tak, že odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí opětovně zamítl.

III. Žaloba

14. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce prostřednictvím svého opatrovníka namítl následující tvrzení. Předně zdůraznil, že jeho dominantní zdravotní postižení je psychické, a nikoliv tělesné. To podle jeho názoru nevzali posudkoví lékaři dostatečně v potaz.
15. Dále poukázal na lékařské zprávy MUDr. O. (psychiatr), podle níž žalobce není schopen samostatného fungování. Posudkové závěry jsou v rozporu se zdravotnickou dokumentací, jakož i znaleckým posudkem, který žalobce doložil.
16. Konkrétně žalobce namítl vyhodnocení základních životních potřeb „oblékání a obouvání“ a „tělesná hygiena“. PK MPSV chybně usoudila, že když se žalobce dokáže v posilovně sám osprchovat a převléci, tak že to dokáže vždy. PK MPSV tak vycházela z tvrzení žalobce.
17. Žalobce zpochybnil obecně způsob, jakým PK MPSV posuzuje zdravotní stav dle svých „tabulek“ a bez ohledu na skutečný stav věcí. Odkázal také na to, že v roce 2010 byl jako nezletilý posouzen jako závislá osoba, která nezvládá 15 úkonů péče o vlastní osobu. Jeho nemoc nikam nezmizela, má stále stejné potřeby.
18. Dále žalobce poukázal na platnou právní úpravu, z níž dovozuje, že postačuje dohled či pomoc při některé z aktivit tvořících rámec určité základní životní potřeby, a znamená to, že žalobce danou základní životní potřebu nezvládá.
19. Stran součinnosti se svými lékaři má žalobce určité problémy pramenící z jeho psychického postižení. Je ochoten se dostavit pouze ke svému psychiatru (MUDr. O.), jinak k lékařům odmítá chodit.
20. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

21. Ve svém vyjádření ze dne 27. 10. 2020 žalovaný uvedl následující argumentaci. K namítanému rozporu posudku PK MPSV s lékařskými zprávami MUDr. O. žalovaný uvedl, že tyto lékařské zprávy měla PK MPSV k dispozici. Navíc žalobce nijak nekonkretizuje, v čem má tvrzený rozpor konkrétně spočívat.
22. Žalovaný dále uvedl, že z podkladů nevyplývají takové skutečnosti, které by odůvodňovaly uznání závislosti žalobce v rámci vybraných životních potřeb a které by byly důvodem pro změnu výše příspěvku na péči. Posudek PK MPSV ze dne 20. 8. 2020 je úplný a přesvědčivý.
23. Dále žalovaný shrnul právní úpravu týkající se posuzování zdravotního stavu. K posouzení namítaných základních životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena žalobce uvedl, že zvládání těchto potřeb mu bylo uznáno v návaznosti na

jeho tvrzení o „chození do posilovny.“ Žalovaný podotkl, že v posudku PK MPSV byl rozebrán zdravotní stav žalobce, avšak nebyl shledán medicínský podklad pro nezvládání aktivit těchto základních životních potřeb. Teprve v návaznosti na tuto skutečnost PK MPSV dospěla k závěru, že zjištěný zdravotní stav žalobce a související zvládání životních potřeb koreluje se zjištěním o současné remisi duševního onemocnění žalobce a jeho tvrzení o volnočasových aktivitách.

24. K tvrzenému znevýhodňování psychických postižení žalovaný uvedl, že PK MPSV je povinna ve smyslu § 1 odst. 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb., přihlížet k oběma druhům postižení. V případě žalobce byla doložena několik let neměnná stabilizace jeho duševní poruchy. V případě změny okolností je možno požádat o změnu výše poskytovaného příspěvku.
25. Pokud žalobce uvedl, že není schopen správně posoudit svůj zdravotní stav, pak žalovaný připomněl, že tato skutečnost byla správně zohledněna v rámci potřeby péče o zdraví.
26. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
27. Ve stručné replice ze dne 14. 12. 2020 žalobce uvedl, že nesouhlasí se žalovaným v celém rozsahu jeho vyjádření. Rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je psychiatrické postižení, kvůli němu není schopen samostatného fungování bez každodenní péče tak, což dokumentují i zprávy MUDr. O.. Žalobce proto setrval na svém žalobním návrhu.

V. Správní spis

28. Ze správního spisu prvostupňového orgánu a žalovaného krajský soud zjistil následující skutečnosti.
29. Ve správním spisu je založen záznam ze sociálního šetření ze dne 17. 10. 2017, z něhož vyplývá k jednotlivým základním životním potřebám následující. Stran orientace se uvádí, že žalobce vidí a slyší přiměřeně věku, nemá ale přiměřené duševní kompetence, trpí halucinacemi a bludy, je však orientován časem, místem, osobou a obvyklým prostředím. Stran komunikace se uvádí, že je zhoršená, musí být jednodušší s častým opakováním. Neporozumí všeobecně používaným základním obrazovým symbolům ani zvukovým signálům, s používáním běžných komunikačních prostředků má potíže. Ohledně stravování se uvádí, že si žalobce sám vybere ke konzumaci nápoj. Stravu si ale nenaporceje a nenaservíruje. Má stanovenou dietu kvůli dně. Stran oblékání a obouvání se uvádí, že si sám oblečení a obutí nevybere, oblékne se a obuje s dohledem druhé osoby. Stran tělesné hygieny se uvádí, že s dohledem celkovou hygienu zvládá sám. Kromě toho se v záznamu uvádí, že žalobce „funguje na povely“.
30. Podle posudku OSSZ Brno-venkov byl žalobce uznán ode dne 9. 10. 2017 jako závislá osoba v I. stupni závislosti na péči s tím, že nezvládá základní životní potřebu oblékání a obouvání, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Na základě

toho bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí o zamítnutí návrhu na změnu výše příspěvku na péči.

31. Ve spisu je dále založena kopie znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, specializace psychiatrie (MUDr. L. P.) vypracovaného pro potřeby řízení o omezení svéprávnosti. Znalecký posudek ve svých závěrech konstatuje schizoafektivní psychózu od pubertálních let spojenou s postupnou degradací osobnosti. Podle posudku se po 13 letech psychický stav žalobce v podstatě nezlepšil, onemocnění je chronické a zdravotní stav je stabilizovaný. Dále se ve spisu nacházejí kopie lékařských zpráv, zejm. psychiatrické nálezy z let 2008 a 2012 (MUDr. O. – psychiatrie)
32. Na základě odvolání podaného dne 11. 4. 2018 byl vypracován posudek PK MPSV ze dne 23. 1. 2019, kterým byl potvrzen I. stupeň závislosti s tím, že žalobce nezvládá 3 základní životní potřeby – péči o zdraví, péči o domácnost a osobní aktivity. Na základě tohoto prvotního posudku byl vydáno prvotní rozhodnutí o odvolání.
33. Na základě podnětu veřejného ochránce práv provedla ministryně práce a sociálních věcí ve věci přezkumné řízení a pro vady prvotního posudku bylo prvotní rozhodnutí o odvolání zrušeno rozhodnutím ze dne 3. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/166229-513/3 (dále jen „přezkumné rozhodnutí“) a věc byla vrácena žalovanému k novému projednání.
34. Na základě toho byl vypracován nový posudek PK MPSV ze dne 20. 8. 2020. Z předmětného posudku vyplývá, že PK MPSV zasedala ve složení předsedy a dalšího lékaře s odborností psychiatrie. Žalobce byl jednání přítomen spolu se svou opatrovníkí a byl při jednání vyšetřen. Z vyšetření psychiatra při jednání komise vyplývá, že schizoafektivní porucha je v současné době ve velmi uspokojivé remisi. Stran podkladů měla PK MPSV k dispozici doloženou zdravotní dokumentaci včetně vyžádané dokumentace praktického lékaře a nově doložené nálezy psychiatra MUDr. O. (9. 4. 2019, 10. 4. 2019, 4. 9. 2019 a 11. 12. 2019). Dále vycházela také ze znaleckého posudku MUDr. P. ze dne 19. 10. 2016 a ze záznamu ze sociálního šetření. Vyložila podrobně závěry znaleckého posudku, a to tak, že zdravotní stav žalobce se proti poslednímu vyšetření nezlepšil, ale ani zhoršil, je chronický a stabilizovaný s dlouhodobou remisí. Omezení žalobce v hospodaření s penězi komise zohlednila v základní životní potřebě „osobní aktivity a péče o domácnost“.
35. K základní životní potřebě stravování PK MPSV uvedla, že nebyla zjištěna těžká destabilizovaná duševní porucha ani závažné poruchy funkce horních končetin, které by objektivně bránily schopnosti zvládnout tuto potřebu. Dále PK MPSV odkázala na závěry sociálního šetření s tím, že příprava a nákup vhodné stravy jsou hodnoceny v rámci základní životní potřeby péče o domácnost. Co se týká základní životní potřeby oblékání a obouvání, u žalobce nebyly zjištěny anatomické či funkční ztráty na horních končetinách či dolních končetinách, páteři či těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací. PK MPSV dále odkázala na možnost použití facilitátorů. Neexistuje medicínský důvod, proč by žalobce tuto potřebu nedokázal zvládnout sám za pomoci facilitátorů. Ohledně tělesné hygieny PK MPSV uvedla, že není přítomno žádné postižení, které by objektivně bránilo žalobci tyto úkony

zvládat. PK MPSV dále odkázala na závěry sociálního šetření a možnost použití facilitátorů.

36. PK MPSV samostatně k závěrům sociálního šetření uvedla, že není v souladu s funkčním dopadem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na zvládání základních životních potřeb. Rozsah obtíží a potřeby pomoci další osoby při aktivitách v rámci základních životních potřeb popisovaný v sociálním šetření nemá objektivní podklad v tíži funkčních poruch plynoucích z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
37. PK MPSV dospěla k závěru, že žalobce není schopen zvládat 3 základní životní potřeby, a proto se považuje za osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I. (lehká závislost).

VI. Posouzení věci krajským soudem

38. Krajský soud nejprve zkoumal, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), a jde rovněž o žalobu přípustnou ve smyslu ust. § 65, § 68, a § 70 s. ř. s.
39. Ve věci rozhodoval krajský soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci jeho nařízení nepožadovali.
40. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel ze správních spisů předložených žalovaným a prvostupňovým správním orgánem.
41. Žaloba **není důvodná.**
42. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“). Východiskem je samotný pojem závislost (§ 8 zákona o sociálních službách), jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách, který definuje tento pojem jako zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
43. Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku pak dle ust. § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost se nehodnotí.

44. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Podle ust. § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné osoby, postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá být jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v této příloze.
45. Správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči se vyznačuje tím, že rozhodující důkaz představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovedl, že „se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti“ (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či rozsudek téhož soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz).
46. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující.
47. Žalobce předně namítl, že jeho dominantní zdravotní postižení je psychické, a nikoliv tělesné. To podle jeho názoru nevzali posudkoví lékaři dostatečně v potaz. Krajský soud s tímto tvrzením nesouhlasí. V první řadě je třeba upozornit na to, že jak v posudku OSSZ Brno-venkov, tak i v posudku PK MPSV ze dne 20. 8. 2020 byla jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označena chronická schizoafektivní porucha, a teprve sekundárně se uvádí obezita a zvýšená hladina kyseliny močové (hyperurikemie). Dominanci psychického postižení před ostatními tělesnými postiženími odpovídalo též obsazení PK MPSV, která zasedala ve složení předsedy a dalšího lékaře z oboru psychiatrie.
48. Pokud žalobce rozporoval posudkové závěry o závislosti žalobce v I. stupni závislosti s odkazem na lékařské zprávy MUDr. O. (psychiatr), podle níž žalobce není schopen samostatného fungování, krajský soud k tomu uvádí následující. Hodnotící závěry funkčních vyšetření zdravotního stavu odbornými lékaři jsou pouze podkladovým materiálem pro tvorbu posudkových závěrů. Lékařské zprávy odborných lékařů se nemohou přímo vyjadřovat k otázce závislosti na péči jiné fyzické osoby. Určující informační hodnotou lékařských zpráv jsou objektivizované poznatky o zdravotním stavu posuzovaného v určitém čase. Tyto poznatky představují klíčový podklad pro posudkové hodnocení otázky závislosti posuzovaného na péči jiné osoby.
49. Tvrzení psychiatra MUDr. O., že žalobce není schopen bez pomoci své matky „samostatného fungování“, tedy není pro posudkové lékaře závazné ani směrodatné, nehledě na to, že je velmi obecné a zjednodušující. PK MPSV se zabývala všemi dostupnými lékařskými zprávami MUDr. O., nicméně její závěr o schopnostech žalobce se poněkud odchyluje. PK MPSV však své závěry srozumitelně a logicky vysvětlila, přičemž se vyjádřila jak k závěrům znaleckého posudku MUDr. P., tak i

závěrům sociálního šetření. Posudkové závěry tedy nejsou v rozporu s podkladovými lékařskými zprávami ani se znaleckým posudkem, neboť tyto podklady se přímo nevyjadřují k jednotlivým základním životním potřebám a schopnosti žalobce je zvládat vlastními silami.

50. Ke konkrétně zpochybněnému hodnocení základních životních potřeb „oblékání a obouvání“ a „tělesná hygiena“ krajský soud uvádí, že se s touto námitkou neztotožnil. Předně je potřeba říci, že obecná eliminační argumentace PK MPSV obsažená v předmětném posudku je v souladu se zjištěným zdravotním stavem posuzovaného a jeho příčinami. Pro obě zmíněné základní životní potřeby je relevantní, že žalobce netrpí anatomickou ani funkční ztrátou horních či dolních končetin a ani jeho duševní porucha není toho rázu, že by nedokázal chápat význam a smysl těchto úkonů péče o vlastní osobu, resp. základních životních potřeb. Z hlediska poznatků získaných při sociálním šetření v přirozeném prostředí žalobce vyznívají obě tyto potřeby tak, že je žalobce zvládá s dohledem, přičemž oblečení a obuv si sám nevybere. I když z hlediska poznatků zjištěných při sociálním šetření je posouzení těchto dvou základních životních potřeb hraniční, PK MPSV srozumitelně zdůvodnila, proč nedává závěrům sociálního šetření takovou vypovídací hodnotu. Vzhledem k tomu, že PK MPSV sama žalobce při jednání vyšetřila, mají tyto závěry PK MPSV oporu ve zjištěných faktech.
51. Pokud žalobce napadá závěr PK MPSV opřený o zmínku žalobce o návštěvách posilovny jako chybný, nepředkládá žádné argumenty, kterými by ho vyvrátil. Tvrzení samostatném převlékání a hygieně v posilovně nepředstavuje gros posudkového hodnocení uvedených základních životních potřeb, ale pouhé doplnění posudkové argumentace (demonstrace objektivně dovozených schopností žalobce). Žalobce navíc ani nerozporuje, že při návštěvě posilovny uvedené aktivity skutečně zvládá sám.
52. K obecnému způsobu posuzování zdravotního stavu lékařskou posudkovou službou MPSV se dostatečně vyjádřil žalovaný v napadeném rozhodnutí, a tudíž je zbytečné zde jeho argumentaci opakovat. Právní úprava posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby je obsažena v části první vyhl. č. 505/2006 Sb. Je samozřejmé, že v důsledku velkého množství posudků dochází i v této správní činnosti k určité paušalizaci a používání typových konstrukcí. Je úkolem přezkumných orgánů se zabývat v každém konkrétním případě tím, zda byl případ dostatečně individuálně posouzen. V předmětné věci je krajský soud toho názoru, že nový posudek PK MPSV nejen že odstranil nedostatky, kterými bylo stíženo předcházející posudkové hodnocení PK MPSV, pro něž bylo prvotní rozhodnutí žalovaného o odvolání v přezkumném řízení zrušeno, ale i z hlediska parametrů soudního přezkumu dostal testu úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti. PK MPSV vycházela z úplných podkladů, provedla vyšetření žalobce při jednání komise a vyjádřila se jednotlivě a ve vzájemné souvislosti ke všem základním životním potřebám z hlediska jejich zvládnutí či nezvládnutí žalobcem. Závěr PK MPSV o závislosti žalobce v I. stupni závislosti je v souladu s posudkem OSSZ Brno-venkov.
53. Pokud žalobce poukázal na skutečnost, že v roce 2010 byl za dřívější právní úpravy posouzen jako závislá osoba, která nezvládala 15 úkonů péče o vlastní osobu, krajský soud uvádí, že tehdy platná a účinná právní úprava posuzování schopnosti zvládat

základní životní potřeby byla založena na poněkud odlišné filosofii vnímání problému (srov. pojmy „úkony péče o vlastní osobu“ a „úkony soběstačnosti“ užívané s účinností do 31. 12. 2011, kdy nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 391/2011 Sb., jíž byl zaveden současný systém hodnocení závislosti osoby na péči). Posudkové závěry získané aplikací tehdejší právní úpravy tedy nelze zcela srovnávat s posudkovými závěry podle současné platné a účinné právní úpravy.

54. K obecné polemice s hodnocením PK MPSV, kde se žalobce odvolával na princip posudkového hodnocení obsažený v ustanovení § 2a citované vyhlášky, podle něhož platí, že *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu*, krajský soud uvádí, že v předmětné věci nelze bez dalšího vycházet ze záznamu o sociálním šetření, neboť ten byl kriticky hodnocen PK MPSV jako neadekvátní objektivním zdravotním postižením žalobce. Konečný úsudek o zvládnutí či nezvládnutí určité aktivity hodnocené v rámci té které základní životní potřeby náleží posudkovému lékaři (resp. komisi). Pokud vypracovaný posudek dostatečně přesvědčivě a podloženě vysvětlí, proč aktivity označené v sociálním šetření za nezvládané takto vnímat nelze, pak nejde o porušení vyloženého posudkového principu.
55. Co se týká neochoty žalobce poskytovat součinnost svým lékařům, lze usuzovat, že jde o obraz zapadající do klinických obtíží spojených s rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (schizoafektivní poruchou). Tyto potíže lze podřadit pod základní životní potřebu „péče o zdraví“, která byla hodnocena jako nezvládaná.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

56. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud neshledal žalobu jako důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
57. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. března 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce